

til, om det ikke muligvis vilde blive temmelig nødvendigt, at Bestemmelserne med Hensyn til Rønningssforholdene undergik endeel Forandring. Jeg kan meget godt tænke mig Mænd, der sidde og udøve en overordentlig gavnlig og velsignelsesrig Virksomhed i et Kald, uden at de derfor, naar de stille sig til et saadant Valg, ere i Besiddelse af saadanne Egenskaber, at de vilde blive valgte, thi vi ere dog vel Alle enige i, at den stille Trostaa til at udføre Gjerningen, den stille Omsorg for Menigheden i det Hele og for de enkelte Medlemmer ingenlunde er det, der kan gjøre sig gjældende ved en Søndag at prædike og katechisere i en fremmed Menighed. Jeg siger altsaa, at der let kan blive Tale om, ved særlige Rønningssbestemmelser at sjerne adskillige mindre heldige Følger, der kunne flyde af denne Lov.

Foraaavdtt Lovforslaget i sin Titel nævner Communerne, maa jeg paa det Bestemteste nedlægge Indsigelse mod Brugen af dette Ord her, thi, gaae vi ud fra Grundlovens Tanke, hvori der netop ligger, ikke en Adskillelse, men ligesom en Selvstændiggjørelse af Kirken ligeoverfor Staten, saa vil det sees, at deraf ogsaa maa flyde, at Menigheden ikke falder sammen med Communen. Faldt Menigheden sammen med Communen, saa maatte deraf følge, at man ikke skænkede de borgerlige Rettigheder til en heel Deel religiøse Troessamfund. Hele Religionsfriheden hviler paa, at man giver Keiseren, hvad Keiserens er, og Gud, hvad Guds er, at man giver Rigsdagen, hvad dens er, Kirkens Repræsentation, hvad dens er, Sogneforstanderskabet, hvad dets er og Menigheden og Menighedsraadet, hvad deres er. Det at lade Communen falde sammen med Menigheden er en farlig Sammenblanden, som i sin videre Udvikling vil føre os paa Afveie. Jeg tilstaaer imidlertid, at dette Udtryk i Titelen paa ganske enkelte Undtagelser nær ikke har havt nogen væsentlig Indflydelse paa Bestemmelserne i selve Forslaget; derimod troer jeg, at, hvis den ærede Rigsdagsmand for Ribe Amts 5te Valgtreds (Høgsbro), som vil lægge Indstillingsretten over i Sogneforstanderskabets Hænder, sit sin Anskuelse gjen-

nemført, vilde han sammenvikle og indfiltre det, som man bør søge at løse paa den lempe- ligste Maade, for at der kan komme større Sandhed i hele Forholdet. Derom ere vi jo dog Alle enige, at, naar det skal gjælde som en almindelig Bestemmelse, at Alle skulle være Christne, kommer man til at lægge Vægt paa det Christelige Skin, og ikke paa, om der ligger en Sandhed til Grund for det Christelige; man kommer da til at lægge Vægt paa, at ethvert Ægtekab ved Dielsen faaer dette Christelige Skin, uden at lægge Vægt paa, om Ægtekabet i Virkeligheden kommer til at svare dertil. Det er netop et Christeligt Skin, som en Sammenblanden af Stat og Kirke kan give, men dette Christelige Skin kaster en vis Mistanke over paa alt det Christelige, thi, naar man seer, at Saameget blot er Skin, kommer man saa let til at see Skin ogsaa der, hvor der dog ligger en Virkelighed og Sandhed til Grund. — Jeg skal saaledes stemme for dette Lovforslags Overgang til 2den og maa see ogsaa for dets Overgang til 3die Behandling, idet jeg forøvrigt med Hensyn til dets videre Fremme maatte ønske, at et Forslag som det, der følger efter paa Dagsordenen, men omændret og tilpasset, først maatte blive til Lov.

Mathiasfen: Jeg har den fulde Overbeviisning, at Menighederne i Almindelighed ville lægge stor Vægt paa, at de forskellige Aspiranter komme til at holde Prøveprædiken og Katechisation, thi, selv om en saadan Prøveprædiken skulde være udarbejdet med meer end almindelig Omhyggelighed, vil dette ikke have nogen Følge, da dette vil gjælde for alle Aspiranterne. At Præstens Wandel udenfor Kirken vil have en væsentlig Betydning, er jo ganske vist, og de enkelte Medlemmer af Menigheden ville jo ogsaa privat kunne underrette sig herom, men, at hele den samlede Menighed kommer til med egne Øren at høre Prøveprædikenen, finder jeg særdeligt ønskeligt. Jeg vilde imidlertid ansee det for ønskeligt, hvis Lovforslaget forandrede derhen, at de 3 forskellige Aspiranter prædikede paa 3 forskellige Søndage, og at Valget fandt Sted den 4de Søndag. Ligeledes kunde jeg ønske, at Valget fandt Sted uden Omkostninger for de enkelte